

УДК 636.3.088

Володимир Іванович Похил,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Україна

м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова 25,

Василь Михайлович Туринський,

доктор сільськогосподарських наук, професор,

кафедра кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві,

Національний Університет біоресурсів і природокористування України

Олена Миколаївна Похил,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Україна

м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова 25,

Роман Анатолійович Павленко, аспірант

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Україна

м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова 25,

ПРОМИСЛОВЕ СХРЕЩУВАННЯ У МЕРИНОСОВОМУ ВІВЧАРСТВІ ПРИДНІПРОВ'Я

Анотація. В статті наведено дані щодо використання овець м'ясної породи шароле в умовах зони Придніпров'я. дослідженнями встановлено, що при проведенні міжпородного схрещування помісі АС х Шароле відзначаються добрими м'ясними якостями. Це свідчить про достатньо значний вплив баранів-плідників породи шароле при покращенні м'ясної продуктивності аборигенних порід овець.

Ключові слова: м'ясні якості, шароле, плідність, продуктивність, АС.

Постановка проблеми. Досвід розвитку світового вівчарства підтверджує, що підвищення його активності і конкурентоспроможності пов'язане з повнішим використанням м'ясної продуктивності. За останнє десятиліття практично в усіх європейських країнах були розроблені і здійснені національні програми розвитку м'ясного вівчарства з метою забезпечення потреби у високоякісній ягнятині та баранині, що дало можливість підвищити його економічну ефективність і забезпечити стабільний розвиток (Похил, 2006).

Спеціалізація вівчарства на виробництві молоді баранини потребує наявності порід, які відрізняються високою м'ясною продуктивністю. Цій вимозі в повній мірі відповідають породи м'ясо-вовнового і м'ясного напрямів, важливою біологічною особливістю яких є скоростиглість, плідність, інтенсивний ріст і розвиток, більш економічна, в порівнянні з іншими породами, трансформація корму в продукцію, можливість використання тварин для господарських цілей в ранньому віці. Ефективне використання кормів, висока якість м'ясної продукції визначають загальну спеціалізацію цих порід на виробництво м'яса за рахунок реалізації молодняка в перший рік його життя.

Проблема забезпечення населення повноцінними харчовими продуктами була і залишається однією з актуальних задач, які ставляться перед суспільством. Людство зазнавало і продовжує зазнавати дефіцит харчових продуктів з високим вмістом білку тваринного походження, найбільш важливого для організму (Похил, 2008).

До 90-х років економіка вівчарства базувалась на виробництві вовни. Її частка в загальній вартості продукції досягла 70-80 %. Цьому сприяли відносно високі закупівельні ціни на вовну і стійкий попит вовно переробної промисловості. Селекційні програм удосконалення тонкорунних та напівтонкорунних порід овець розроблялися з врахуванням пріоритетності, економічної значимості вовнової продуктивності і були спрямовані на покращення її кількісних і якісних показників.

Стан вивчення проблеми. В умовах ринкової економіки ця галузь виявилась найменш захищеною, що обумовило більш високі темпи скорочення поголів'я і виробництва вовни. Крім того, на ринку збуту продукції вівчарства відбулися значні зміни.

Формування ринкових відносин, зміни форм власності, запровадження нових правил на ринку вівчарської продукції при незначній державній підтримці галузі підтримці галузі особливого значення набувають питання економічного обґрунтування, розробки та впровадження нових енергозберігаючих технологічних рішень і способів виробництва та переробки продукції, які б сприяли підвищенню її конкурентоспроможності.

Практика сучасного вівчарства європейських країн світу в основному спеціалізована на виробництві м'яса овець, що забезпечує його економічну ефективність і стабільний розвиток.

Пошук можливостей інтенсифікації галузі вівчарства, в тому числі за рахунок виробництва молоді баранини – одне з важливих завдань розвитку цього напрямку в тваринництві у всіх агроекологічних зонах України.

Основним методом покращення ознак м'ясної продуктивності аборигенних порід овець являється використання ефекту гетерозиготної сили під час проведення міжпорідного схрещування. В основу концепції покладено використання інтенсивних спеціалізованих м'ясних порід овець, які мають добру спадковість м'ясного напрямку.

Однією з перспективних порід являється порода шароле, яка була виведена в Саоне-е-Луар і Ньере (Франція) в 1974 році.

Завдання і методика досліджень. Експериментальні дослідження проводилися на базі ТОВ «Агро Інвест» Солонянського району Дніпропетровської області. Об'єктом дослідження були вівці породи шароле та їх помісі F_1 з асканійською тонкорунною породою. Все піддослідне поголів'я знаходилось в однакових умовах утримання та годівлі.

Результати досліджень. Порода шароле відноситься до інтенсивного м'ясоного напрямку продуктивності.

Вівці породи шароле відрізняються хорошою статурою, невибагливі до умов утримання. Голова мало обросла, з вовною білого кольору. Вуха довгі і тонкі. Тіло довге, спина плоска, характерна для інтенсивних порід м'ясного напрямку, ноги голі, короткі.

Важливий показник, що характеризує відтворювальну здатність вівцематок – їх плодючість. Ця ознака залежить не тільки від факторів зовнішнього середовища, годівлі та утримання, але й від породи, віку тварин, строків проведення парування та методів осіменіння, від результатів схрещування порід при певних умовах.

Нашими дослідженнями передбачалося визначення впливу схрещування не тільки на продуктивність, але й на плодючість маток, а також життєздатність отриманих ягнят.

З метою покращення м'ясних якостей дніпропетровського типу асканійської тонкорунної породи нами проведено схрещування вівцематок АС з барнами-плідниками породи шароле.

Високий відсоток двійнят у порівнянні з багатоплідністю АС був у групі маток, які були запліднені баранами-плідниками породи шароле – 41,5 %. В свою чергу, помісі за шароле відрізнялися більшою життєздатністю в порівнянні з чистопородними однолітками АС, але різниця невірогідна і становить 1-2 %.

Барани-плідники, згідно племінних свідоцтв мали живу масу 95-110 кг, а вівцематки АС 45-50 кг. Основними ознаками у овець є настриг вовни, її довжина, діаметр волокон, вихід митої вовни.

Нами встановлено, що середні показники вовнової продуктивності піддослідних тварин знаходяться на досить високому рівні. Чистопородні тварини асканійської тонкорунної породи перевищують своїх помісних однолітків на 1,7-2 % за настригом немитої вовни.

На продуктивність впливають не тільки настриг, але й товщина волокон вовни. Порода шароле відрізняється короткою та тонкою вовною 60-64 якості. Помісі успадковують більш

тонку вовну в порівнянні з однолітками асканійської тонкорунної породи основна маса вовни помісей шароле становить 64 якості, таких тварин нараховують 74,7 %.

Чистопородні вівці АС мають характерні для тонкорунних порід тунину вовни. В основному це вовна 60-64 якості і таких тварин 89,7 %.

Підтвердженням рівня продуктивності являється аналіз довжини вовни. Помісі шароле відрізняються більш короткою довжиною вовни, що являється характерним показником при проміжному характері наслідування цієї селекційної ознаки.

Фенотиповою особливістю у вівцематок у період ягніння та утримання молодняку до відлучення є втрата деякої кількості вовни на животі. Маса руна знаходиться на рівні 2,5-3,2 кг. Дана особливість підтверджується тим, що поживні речовини раціону трансформуються на накопичення м'язової тканини, кістяку, а не вовни.

Ефективність використання баранів-плідників породи шароле на вівцематках асканійської тонкорунної породи, також проводили використовуючи показники росту і розвитку.

Отримані результати на великій кількості приплоду (було спаровано 150 вівцематок АС) дають підставу стверджувати, що помісний молодняк F_1 при народженні перевищував за живою масою однолітків асканійської тонкорунної породи на 7,2-7,5 % в залежності від статеві-вікової групи. Під час зважування в 40-денному віці різниця за даним показником становила 18,2 %.

Контролюючими показниками інтенсивності росту молодого організму в постнатальний період утримання являється абсолютний, відносний та середньодобовий прирости. За даними показниками помісі F_1 за шароле переважають своїх однолітків АС на 18-23 % в залежності від статеві-вікової групи.

Висновки:

1. При використанні баранів-плідників породи шароле на вівцематках асканійської м'ясововнової породи дніпропетровського типу помісний молодняк перевищує своїх однолітків на 7,2-7,5 % в залежності від статеві-вікової групи. Депресивного впливу породи шароле на прояв генетичного потенціалу та фенотипових ознак у помісей невиявлено.

Бібліографічний список

1. Похил В. І., Рожков В. В., Калиниченко О. О. Оцінка м'ясної продуктивності овець, - Д: Оксамит-Текс, 2006.
2. Похил В. І. Основи формування м'ясної продуктивності овець, - Д: Оксамит-Текс, 2008.
3. Штомпель М. В., Вовченко Б. О. Технологія виробництва продукції вівчарства, К.: - Вища освіта, 2005, - 343 с.

**Pokhyl Volodymyr Ivanovych, Turinskyi Vasyl Mykhailovych,
Pokhyl Olena Nikolaevna, Pavlenko Roman Anatoliyovych**

INDUSTRIAL CROSSING IN MERINO SHEEP BREEDING OF PRIDNIPROWYA

In the article information is given after the use of sheep of meat breed of sharole in the conditions of area of Pridniprowya. It is set by researches, that during conducting of the crossing of cross-breed of AMD x Sharole is marked by good flinches qualities. It testifies to the considerable enough influencing of rams of breed of sharole at the improvement of meat productivity of aborigines breeds of sheep.

Keywords: meat qualitie, sharole, fecundity, productivity, AMD.